

hudo prizadeti, dočim se cene za živino Lavrsteški je imajo skoro izključno samo graščaki in pivovarji, mso znižale.

Kaj je z mlini? Iz mariborskega okraja nam piše prijatelj: Od dne 5. do dne 12. marca so bili mlini po celem Stajerskem zaprti. Namestnija je ukazala, da se ne sme v mlinih za to dobo nič žita sprejemati, pa tudi ne moko oddajati. V namestniški odredbi pa ni povedano, da mlini med tem časom ne bi smeli mleti. V drugih okrajih, n. pr. v lipniškem, radgonskem itd. so mlini mletli naprej, samo žita se ni sprejemalo in tudi moko se ni oddajalo. Le v mariborskem okrajnem glavarstvu je bila izjema. Mlino so morali ravno v času ustavit svoje delo, ko se je sneg topil in imajo manjši mlino vsaj dovolj vodne moči. S tem se je izgubilo mnogo dragocene' ga časa. Skode nimajo samo mlinarji, ampak tudi družine, ki imajo žito v mlinu in že komaj čakajo, da bi dobile kako trohico moke. Po mojem mnenju je okrajno glavarstvo namestniški odlok napačno razlagalo. Spomladanska voda bo odtekla in mlino bodo zopet stali. Naj bi se v bodoče take važne gospodarske zadeve, ki so splošno-gospodarskega pomena, malo bolje premislile.

Cene za les. V naši državi se potrebuje vedno več lesa, zlasti tovarnam za izdelovanje železniških vozov primanjkuje trdega lesa. Cene za nekatere vrste lesa so od meseca oktobra 1916 narasle za 40%. Tudi tovarne za izdelovanje papirja imajo veliko premalo lesa. Zveza dunajskih velikih lesnih trgovin je sklenila sledeče lesne cene, ki so veljavne za kubični meter do preklica: Hlodi (mehek les) 52—64 K, hlodi (hrastov, bukov les) 95—126 K, debele deske iz trdega lesa 200—248 K. V sled splošnega in velikega pomanjkanja vsakovrstnega lesa je nastala v lesni trgovini velika nestalnost v cenah.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zalcu je bilo tudi v pretekli dobi popraševanje po tujem hmelju zelo malenkostno in tudi cene so nekoliko padle. Cene za Stajerski in moravski hmelj so se gibale med 90 in 110 K. — Od 1010 avstrijskih pivovarn je do sedaj 600 ustavilo svoj obrat. V času od 1. junija do konca meseca septembra bodo vsled pomanjkanja ječmena ustavile obrat vse avstrijske pivovarne. Hmeljski nasadi so na Češkem slabo prezimili: ena petina je baje uničena.

Najvišje cene za sladkorčke. Izšla je ministrska naredba, ki določa najvišje cene za raznovrstne sladkorčke, kot bombončke, karamele itd. Cene za sladkorčke boljše kakovosti so določene od 5 K do 5 K 50 v za 1 kg, za sladkorčke slabše kakovosti pa 4 K do 4 K 50 v za 1 kg. Za 1 kg kandis-sladkorja je določena najvišja cena 2 K 40 v. Tudi za nadrobno prodajo sladkorčkov so določene najvišje cene.

Razne novice.

Surovo maslo namesto piva. Gostilničar v Welsu na Gornje-Avstrijskem si je naročil po železnici večjo množino sodčkov piva. Na kolodvor je poslal po pivo svojega dolgoletnega zvestega hlapca. Ko je hlapec nalagal na voz sodčke, je opazil, da je bil eden sodček lahkeji od drugih in da je v sodčku klopotalo. Mislil, da si je nekdo po nepoštenem privoščil nekaj litrčkov piva, je naznanil zadevo postajenačelniku, kajti njegov gospodar mu o tihotapstvu ni ničesar povedal. Ko so na postaji odprli ta šudni sodček, je bilo v njem namesto piva — surovo maslo. Blago je bilo zaplenjeno in gostilničar izročen sodišču. Tako je zvesti hlapec proti svoji volji ovadil svojega lastnega gospodarja.

Draga pasja pečenka. Lastnik kavarne „Parlament“ v Pragi je imel zelo lepega psa, za katerega so mu ponujali 600 K. Nekega dne je pes izginit. Sojka, begunec iz Galicije, je izvabil psa v praško predmestje Kraljevi Vinogradi, ga zaprl v svoje stanovanje in ga ubil. Policaj je našel v stanovanju Sojke kožo ubitega psa, kos pasje pečenke in skledo zelja. Ker je tehtalo meso ubitega psa 10 kg, je stal 1 kg pasje pečenke 60 K. Pač zelo draga pasja pečenka.

Staro prerokovanje. V prastarem skandinavskem rokopisu so našli baje sledeče prerokovanje za leto 1817—1818: V teh letih ne bodo stari ljudje sitni in prepirljivi, mlada dekleta ne bodo radovedna, mladi ljudje bodo ponižni, govorili bodo malo in spošobno in o pravem času. Novoporočeni ne bodo porabili dve tretjini svoje dote za proslavljanje poroke. Stare zakonske dvojice bodo prenašale radovoljno drug drugega napake. Mladi ženski svet ne bo gledal toliko na modo, kakor na to, kar mu pristojta po stanu, premoženju in obrazu. Botre in sosedice bodo govorile druga o drugi samo lepe reči. Namigovalke (kokete) bodo skrbele pred vsem, da bi le dopadle svo'emu lastnemu možu. Učenjaki se ne bodo iznehijali več samih neumnosti, modri ljudje ne bodo počenjali neumnosti, odvetniki bodo končali vsako pravdo hitro, sodniki bodo spali samo po noči. Trgovci bodo prodajali tako pošteno, da bo samo za tretjino predrago. Vino bodo delali vinogradniki in trgovci samo jesni, vode mu bodo prilivali samo o-poldne pri kosilu. Bogatini bodo ljudomili, reveži delavni. Vsak človek bo zadovoljen s svojim stanom in vsi ljudje istega stanu in posla se bodo ljubili med seboj.

Bogomila, molitvenik za dekleta, je popolnoma razprodan in se naj ne naroča več, ker ga ne more nikomur več poslati. Tiskarna sv. Cirila.

Najnovejša poročila.

Iz uradnih poročil.

Na avstrijskih in nemških bojiščih nič posebnega. — Bitka v Macedoniji se nadaljuje. Naši so v naskoku izrgali Francozom višine severnovzhodno od Trnovega in Snegovega, ki so nedavno ostale v francoskih rokah.

Dve upravniski vladi

V Petrogradu sestojita pravzaprav dve vladi: ena je izvrševalni odbor dume, druga izvrševalni odbor petrograjskih delavcev. Dumin odbor je za vojsko, delavski odbor za mir. Dosedaj se je zgodilo le, kar sta oba odbora dogovorno odločila. Zdi se, da je delavski odbor zasedaj mnogo vplivnejši. Za njim stojijo delavci in vojaštvo. Delavski odbor ni hotel, da sprejme Mihael Aleksandrovič vlado, dokler ni določena ustava. Odbor tudi Nikolaja Nikolajeviča ni maral za vrhovnega poveljnika.

Car vjet?

Poveljnik severne ruske fronte, general Ruski, se je postavil popolnoma ob stran upornikov. Ruski je bil, ki je carja držal siloma v Pskovu ter ga prisilil, da se je odpovedal prestolu. Poveljnik južne fronte, general Brusilov, je ostal carju zvest. Ko mu je predsednik dume, Rodzianko, brzojavil, da se naj pridruži upornikom, mu je odgovoril: „Storil bom svojo dolžnost napram carju!“

Ruska armada na fronti brez živil.

Iz Berolina se poroča, da že od 10. marca ne vozijo iz notranosti Rusije na fronto nobeni vlaki, tako, da armada ne dobiva nič več živil, municije in drugih potrebščin. Posledica tega je, da so sedaj že vsa vojaška skladišča za živež prazna. Ustaši so tudi ustavili v Moskvi vse železniške vlake, ki so prevažali živila iz Sibirije za armado na fronto in so razdelili med prebivalstvo vsa živila, namenjena za vojaštvo na fronti.

Oklic nove vlade.

Začasna ruska vlada je izdala na rusko ljudstvo dne 19. t. m. oklic, v katerem opisuje vzroke, ki so privedli do sedanjih dogodkov. V oklicu pravi nova vlada, da so bili vsi poizkusi zaman, da bi se dosedanega carja in njegovo vlado spravilo na pot skupnosti z ljudstvom. In ko je Rusija radi protipostavnih in škodljivih dejanj vladujočih krogov bila pred največjo nesrečo, je ljudstvo vzelo vso moč v svoje roke. Sedanja vlada obljublja, s svoje strani storiti vse, da se armadi zagotovi vse potrebno, da se vojska vodi do zmagovitega konca. Vlada bo zvesto varovala vse zveze z državami, s katerimi je država zvezana. Kar se tiče oblike novega vladstva bo sedanja vlada, kakor hitro mogoče sklicala ustavno zborovanje na podlagi splošne volilne pravice, pri čemer bo pa tudi hrabrim braniteljem domovine zagotovila udeležbo pri volitvah v parlament. Vlada bo tudi skrbelo za določitev načel, ki vsem državljanom tudi zagotovijo udeležbo pri občinskih volitvah, ki se bodo vršile na podlagi splošne volilne pravice. Hvaležno se tudi spominja tistih, ki so padli v boju za politično ali versko misel, ter bo z veseljem tiste, ki so trpeli za blagor dežele, poklicala iz pregnanstva in iz ječe.

V Rusiji vedno bolj za mir.

Švedski listi pišejo, da je treba smatrati dogodke v Rusiji kot znak za bližanje zmage socialistične mirovne stranke. List „Svenska Dagblad“ piše: Na dreganje Anglije so svobodomiselnne stranke dvignile v dumski zastavo revolucije. Hoteli so na ta način strmoglaviti nazadnjaško vlado, ker so jo sumili, da dela za mir. Toda razmere so se razvijale tako, da si je delavska stranka, ki je že davno zahtevala konec vojske, pridobila vso moč. Razvoj dogodkov v Rusiji pomenja za Anglijo novo razočaranje.

Zahteve ruskih socialistov.

Pariški list „Temps“ poroča, da so zastopniki ruskega delavstva za vstop svojega člana Kerenskija v novo ministristvo, stavili med drugim sledeče pogoje: Začasna vlada mora kljub vojski uesti zahtevane ustavne preosnove. V program nove vlade se mora dati določilo, po katerem si smejo vsi narodi ruske države sami označiti svojo narodnost. Dovoliti se jim mora, da se lahko svobodno razvijajo. Izvoliti se mora posebna komisija delavcev in vojakov, ki bo nadzorovala dejanja začasne vlade.

Revolucija tudi v vojni mornarici.

V ruski vojni mornarici v Vzhodnem morju je dne 16. marca izrekel del brodojva zaupanje vrhovnemu poveljniku vojne mornarice, admiralu Nepeninu, dočim mu je manjši del izrekel nezaupnico. Nastali so nemiri, v katerih je bilo nekaj častnikov umorjenih ali ranjenih. Dan pozneje je bil po nesreči usmrčen tudi admiral Nepenin.

Dopisi.

Maribor. Pred izjemnim sodiščem tukajšnjega okrožnega sodišča se je dne 20. t. m. pričela obravnava proti mesarju, gostilničarju in živinskemu nakupovalcu Avgustu Stanitz na Bregu pri Ptuj. Ta je obdolžen, da je kot pooblaščenec graske živinske vnovčevalnice pri prevzemanju živine iz ptujskega okraja s ponarejenimi računi in listinami ogoljufal ne samo posamezne posestnike, ampak tudi vnovčevalnico, mesarje in vojaški erar. K obravnavi, ki je trajala dva dni, je povabljenih nad 100 prič. Stanitz je bil dne 21. t. m. obsojen na 4 leta težke ječe.

Sv. Lenart v Slov. gor. Martin Križan, posestnik in občinski svetovalec v občini Senarska v Sl. gor., je obhajal dne 11. svečana zlato poroko. Imenovani je star 74, njegova soproga 73 let. Oba sta še čvrsta in zdrava.

Sv. Rupert v Slov. gor. Žalostno novico nam poroča Rudolf Malek. Padel je dne 18. februarja junaške smrti Franc Muršec, poseselnikov sin v Nadbišecu. Bil je veren katoličan, zvest naročnik „Slovenskega Gospodarja.“ Pri stotnji ga je vse ljubilo. Tudi njegov poročnik zelo žaluje za njim, ker ga je imel rad kot svojega brata.

Sv. Jurij v Slov. gor. Nemila smrt je v Dolajševi hiši pobrala najstarejšega sina in brata Martina, kateri je, spreviden s sv. zakramenti, dne 1. marca, mirno v Gospodu zaspal. Bil je zelo priljubljen daleč naokrog. Bil je treznega značaja in dober gospodar. Bil je zvest čitatelj „Slovenskega Gospodarja“ in „Straže.“ Ko je izbruhnila svetovna vojska, se je poslovil koj prvi dan od svojih domačih in šel na bojišče. Zadet je bil od ruske krogle. S komaj zaceljeno rano je šel v drugič na bojišče. Po zopetnem večmesečnem bojevanju je močno zbolel na tifusu. Ko je ozdravel, je šel v tretje na bojišče proti Italijanu. Prijavil se je v vojno orožniško šolo. Bolehal je na pljučih in je prišel v bolnišnico. Dne 19. februarja je prišel na dopust. Nepričakovano veselje se je kmalu spremenilo v veliko žalost. Po tem pardnevem dopustu se je za vselej poslovil v boljšo večnost, kjer naj uživa večno veselje.

Kapela pri Radencih. Nemila smrt je pobrala moža-črnovoinika Franca Bračko iz Velikega Janišberga. Na Tirolskem se je vsled hudega mraza zelo močno prehladil in dne 15. prosinca je, previden s sv. zakramenti za umirajočee, zatisnil oči za vedno. Rajni je bil mirnega in treznega značaja, bil je mož na pravem mestu.

Podova pri Račah. Za vedno je zatisnil oči dne 28. februarja velespoštovani kmet Stefan Veber, star 32 let. Hrabro se je bojeval od začetka vojske na raznih bojiščih. Morilne krogle so mu prizanesle, pa silni napor in prehlajenje mu je uničilo zdravje. 7 mesecev je bil v bolnišnici v Pragi. Pred kratkim pa dobi žena obvestilo, naj pride po moža, da ga spravi v domovino. Pa nemila usoda ga ni pustila živeti med dragimi domačimi. Komaj je prišel domov, je že drugi dan, to je dne 28. svečana, previden s sv. zakramenti, mirno in vdan izdihnil svojo junaško dušo. Zapustil si, dragi Stefan, štiri majhne otročiče in v trpljenje obdano ženo. Kako si nam bil priljubljen, pač najbolj spričuje mnogoštevilna udeležba pri pogrebu. Oddelek vojaštva iz Rač je nosil krsto ranjkega ter so ga spremili na slivniški mirodvor, kjer si naj telesni ostanki odpočijejo od viharjev svetovnega nemira.

Marenberg. Občni zbor mladinske organizacije, ki se je vršil pri Sv. Janezu v nedeljo, dne 11. sušca, je bil zadovoljivo obiskan. Ko se je podalo letno poročilo, je sledila volitev odbora, ki je ostal večinoma prejšnji. Nato smo slišali nekaj poučnih in šaljivih govorov ter deklamacij. Napravili smo si tudi nekaj načrt za bodočnost, kako je treba šole odraslo mladino, zlasti mladeniče, pritegniti v mladinsko zvezo, da tako ne pozabijo na svojo nadaljno izobrazbo. Dosedanji udje naj navajajo nove k temu, da bodo redno zahajali k sestankom, in radi čitali knjige in časnike, ki jih imamo na razpolago. Tako nam nudijo sestanki pouk in razvedrilo obenem.

Smartno na Paki. Citali smo v časnikih, da je bil naš vrli župan Martin Pirtovšek od Njih Veličanstva presvitlega cesarja odlikovan s srebrnim križcem s krono. To odlikovanje nas je prav srčno razveselilo. Če je kateri župan zaslužil odlikovanje, tako ga je g. Pirtovšek. On je bil nepretrgano od l. 1868 v občinskem odboru, bil je 6 let občinski odbornik, 20 let svetovalec, oziroma namestnik župana in 23 let župan. On je kot župan gospodaril prvih 14 let z 20% in prihranil 5000 K denarja. Ustanovil je prostovoljno požarno brambo in kmetijsko podružnico. Hranilnico in posojilnico pa sta ustanovila gg. Pirtovšek in č. g. župnik Jožef Kolarič. Oba gospoda delujeta še sedaj pri domačem zavodu v splošno zadovoljnost. Na ta način sta dosegla omenjena dva gospoda, da ima naša Hranilnica, kljub malemu oblihu in malemu prometu zdaj v svojem 17. upravnem letu 18.000 K rezervnega zaklada ali čistega dobička. Za vzgledno delovanje bomo mi in naši nasledniki našemu županu in č. g. župniku vedno hvaležni in jih bomo ohranili v dobrem spominu.

Lotarijske številke.

Gradec, dne 14. marca 1917. 40 61 67 76 87
Lina, dne 17. marca 1917. 21 10 79 89 61